

GARMER & THESINGER EXPRESS

Maandelijks Nieuwsblad voor Garmerwolde,
Thesinge en omstreken

8e jaargang januari 1986

PRESTO BOVEN NUL

Tot nu toe is het nog een kwakkelwinter. De temperaturen zijn meestal boven nul en de schaatsen zitten nog in het vet. Ja, het Damsterdiep heeft even dicht gezeten en er zijn zelfs al een paar waaghalzen gesignaleerd op het gelige papijs. Maar veel plezier kunnen ze er niet aan beleefd hebben en inmiddels is het weer volop dooi. Ook de fraaie sneeuwpoppen zijn verdwenen. Voor het bestuur van de ijsvereniging Presto is er zo nog niet veel te doen geweest. De bestuursvergadering en de jaarvergadering in november hebben we al gehad, compleet met de traditionele verloting van 2 hazen en 4 rollades. Toch, wil er nog wat actie komen dan zal dat in de komende maand februari moeten zijn en is dit het juiste moment om de 'eeuwige' voorzitter van Presto, de heer F.J. Stollenga uit Garmerwolde, te vragen naar de plannen voor deze winter en de geschiedenis van de vereniging eens op te halen.

Het schaatsbestuur.

Al 27 jaar is de heer F.J. Stollenga actief in het Presto-bestuur, eerst als sekretaris en later als voorzitter. Naast zijn werk als boer aan de Dorpsweg in Garmerwolde, eigenlijk is de Dorpsweg een deel van zijn erf, trekt hij de Presto-kar. Hij ontvangt me hartelijk op een druilige zondagmiddag. Mevrouw Stollenga brengt ons thee en zandgebak, later volgen nog andere lekkernijen.

Wie zitten er in het bestuur van Presto?

'We zijn met z'n zevenen: vice-voorzitter is J.P. van Zanten, sekretaris is E. Havenga, vice-sekretaris D. Groenhagen, penningmeester M. Blink, vice-penningmeester H. Oomkes, J. Spanninga is gewoon lid en zelf ben ik dus voorzitter. Dat we met zoveel zijn komt omdat ná de tweede wereld-

oorlog er in het bestuur een verdeling moest zijn van 3 boeren, 3 middenstanders en 3 arbeiders. Vóór die oorlog had een groep arbeiders zich van Presto losgemaakt en een ijsvereniging onder de naam 'Ons Belang' opgericht. Zij wilden niet langer in één ijsclub zitten met de boeren uit de hogere klasse. Aanleiding was dat de arbeiders niet langer het kwartje konden of wilden betalen voor de door de vereniging gemaakte ijsbaan tussen de café's op het Damsterdiep.

Hoe voorzitter Stollenga het schaatsen leerde in 1933.

'Ons Belang' organiseerde schaatswedstrijden vanaf de brug over het Damsterdiep richting stad, Presto deed de Oostkant, vanaf de brug richting Ten Post. Na de oorlog is het weer goed gekomen maar werd wel een verdeling van bestuursposten over de 3 klassen vastgelegd. Vandaar dat we een groot bestuur hebben, hoewel we al lang niet meer naar het beroep van die bestuursleden kijken. Bovendien is de middenstand grotendeels uit het dorp verdwenen!

Een stukje geschiedenis

Presto blijkt één van de oudste verenigingen van Garmerwolde te zijn. 'De oprichting was in 1879, een eeuw later hebben we dat nog in het café de Unie gevierd', zo herinnert de heer Stollenga zich, 'Het was vroeger een voornamelijk vereniging. Zo was de prijs

voor de winnaar van schaatswedstrijden lange tijd een gouden horloge. En daar kwamen de ridders wel op af. Na de laatste wereldoorlog werden er waardebonnen uitgelooft. De mensen hadden daar minder trek in omdat het niet gemakkelijk uit te geven geld was, je kon er de bus niet mee betalen. Ook ging de kortebaanijsbaan langzaam in populariteit uiteruit! Roemruchte voorzitters van de ijsvereniging zijn o.a. meester L. v.d. Veen en dokter G.J. Anderson geweest. De meester heeft wel 50 jaar in het bestuur gezeten. De dokter was soms wat verstrooid.

'Die wilde op een vergadering, toen er nog geen centimeter ijs op het Damsterdiep lag, alvast de wedstrijdkalender voor het seizoen vaststellen. En dat meende hij nog serieus ook! In later jaren heeft timmerman H. van Dijk van de Dorpsweg nog veel voor Presto gedaan.

Aktiviteiten.

Wat organiseert Presto voor de schaatsliefhebbers?

De heer Stollenga: 'Vroeger had je ook al de grote schaatswedstrijd. Die ging toen nog over het Schildmeer. Nu gaat de tocht, zoals je vorig jaar gemerkt hebt, tussen Garmerwolde/Ruischerbrug en Garrelswaer/Appingedam heen en weer. Die tocht, de Fivelboezemtocht, is trouwens een groot succes geweest. Bijna 600 mensen hebben er aan meegedaan! Voor Presto leverde het in-

schrijfgeld voor de Fivelboezemtocht een mooie aanvulling op het vermogen op. Nou ja, vermogen is een groot woord.

Van de kontributie van f 5,50 per gezin (kinderen tot 16 jaar zijn automatisch lid, als ze ouder zijn moeten ze zelf lid worden) per jaar wordt de vereniging niet rijk. Nu zijn er ongeveer 100 leden. Nieuwe leden kunnen zich aanmelden bij de heer M. Blink, Dorpsweg 68 in Garmerwolde, telefoon 416093. Presto blijkt niet bij de KNSB aangesloten te zijn. 'In het noorden had je, voordat de KNSB ontstond, de 'noorderijsbond', verklaart de heer Stollenga, 'Daarvan waren de meeste plaatselijke ijsverenigen wel lid. De Noorderijsbond ging daarna op in de KNSB, toen werd de kontributie per lid verhoogd maar tegelijk deed de landelijke club veel minder aan het schoonmaken van de ijsvloer dan de Noorderijsbond had gedaan. Daar wilde Presto dan ook niet bijhoren. Het vervelende daarvan is wel dat we niet zo goed een wedstrijdtocht kunnen organiseren omdat KNSB-leden niet voor een wilde ijsvereniging mogen rijden. Het bestuur vindt dat jammer omdat we van de toer-tocht ook een wedstrijdtocht zouden willen maken met bekende ridders'. Vroeger werden er in het ijs van het Damsterdiep houten palen geslagen en onderling met touwen verbonden. Voor f 0,25 mocht je dan op een ijsbaantje rondjes draaien, terwijl de bode en uitvoerder van bestuursopdrachten Arie Steenhuis de zaak in de gaten hield. Met het aanbrengen van verlichting bij de baan is Presto voortdurend in de weer. Vóór de laatste wereldoorlog stonden er al houten palen waartussen lampen hingen. De heer H. Heeres regelde dat altijd. Later kwamen er lanternpalen en droeg vakman E. Havenga de zorg voor de verlichting. Stroom wordt nu uit de aangrenzende huizen van de families Havenga afge-

tapt. Echter, in één van de zware novemberstormen in de jaren zeventig sneuvelde deze voorziening. Vorig jaar zijn met subsidie van de gemeente 2 lichtmasten opgericht en het plan is daar binnenkort nog een mast aan toe te voegen. 'Van de Presto-activiteiten moet ik nog de estafettewedstrijden noemen', vervolgt de voorzitter, 'de priksleewedstrijden voor als het ijs erg slecht is (meestal doen we dat aan het eind van het schaatsseizoen) en de wedstrijden voor de kinderleden. Eigenlijk komen er, behalve misschien bij de priksleewedstrijden, te weinig mensen op af. Als er dit jaar weer ijs ligt, willen we deze wedstrijden wat vaker op middagen organiseren. Dan zullen er vast meer mensen aan meedoen'.

Hoe is het met die fraaie ijsveger?

'Je bedoelt dat oude lelijke eendje? J. Spanninga heeft die aan de vereniging geschonken waarna die omgebouwd is tot heuse ijsveger. Hij doet het prima. Maar we moeten er wel voor zorgen dat ie niet wegroest. En met de accu is ook iets niet in orde, die laadt niet meer zo goed op. Dan kon het gebeuren dat berijder, de heer K. Ebeling, van halverwege richting Ten Post terug moest lopen omdat de ijsveger niet verder wilde. En van dat ongeluk, vorig jaar, toen het eendje door het ijs ging, is het ook niet beter geworden. Maar we zijn er verder echt blij mee'.

Toekomstplannen.

Ik hoop natuurlijk op nog wat winter. Maar dat zeg ik als Presto-voorzitter, niet als boer. In het bedrijf heb ik er maar last van, met het gevaar van bevriezing, e.d.

De heer Stollenga met het bewuste schaatsstoeltje.

(foto Jos de Vries)

Eigenlijk is het voor mij een onrustige tijd en dat komt natuurlijk niet goed uit als we als bestuur juist in actie moeten komen.'

De plannen die het bestuur heeft zijn o.a. om van de toer-tocht een rondtocht te maken, zodat je niet heen en weer hetzelfde stuk hoeft te schaatsen. Maar dat is niet zo gemakkelijk. Ook wil het bestuur een medaillestempelaar aanschaffen dan hoeven de mensen niet meer zolang op hun medaille te wachten als vorig jaar maar kunnen ze die meteen na het rijden van de tocht meenemen.

En de al genoemde echte wedstrijdtocht, het organiseren daarvan staat ook hoog op het bestuursverlanglijstje.

Maar voor dit alles moet het wel gaan vriezen en daar ziet het nu nog niet naar uit. We praten nog wat na waarbij de heer Stollenga vertelt dat hij zelf altijd graag heeft geschaatst. De zoons hebben met goed resultaat meegedaan

aan de 500-meter-wedstrijden voor junioren van de provincie Groningen.

Ook dochter Anita heeft veel succes gehad, maar dan bij het kunstschaatsen. Uiteindelijk is dat alles nog bij Presto begonnen.

Mevrouw Stollenga zoekt een oude foto uit het familiealbum waarop de voorzitter het schaatsen achter een stoeltje leert. Het bewuste stoeltje wordt tevoorschijn gehaald wat aanleiding geeft tot het maken van bijgeplaatste foto.

Jos de Vries.

Muziekuitvoering 'Harmonie Garmerwolde'

Op zaterdag 22 februari a.s. zal de muziekvereniging Harmonie uit Garmerwolde haar jaarlijkse uitvoering geven in café De Leeuw te Garmerwolde. Zowel korps als drumband heeft weer gezorgd voor een zeer gevarieerd muziekprogramma.

Het openingsnummer zal om 19.30 uur precies gespeeld worden. Verder zal er een komisch stuk opgevoerd worden door enige leden van de vereniging. De klucht heet 'Een huis vol inbrekers' van Jan Brouwer. Na afloop van het officiële programma is er gelegenheid om te dansen onder muzikale begeleiding van 'The Friends'.

Deze avond mag u niet missen,

WILMA

MAANDAGENDA

8 februari
BLUES IN GARMERWOLDE
een konsert van 'The Down Town Blues Band' in café 'De Leeuw' in Garmerwolde; vanaf 22.00 uur, entree f 5.-

14 februari
LEZING EN FILM
PJJG, café 'Jägermeister', 20.00 uur.

19 februari
JAARVERGADERING
Plattelandsvrouwen Garmerwolde

22 februari
TONEELUITVOERING
VIOD Thesinge met 'Een boer op vrijersvoeten'; café 'Molenzicht'.

JAARLIJKSE UITVOERING
Hamonie Garmerwolde in café 'De Leeuw'.

25 februari
AMNESTY SCHRIJFVOND
in het 'Buurhoes' 20.30 uur.

DEMONSTRATIEAVOND
door van Moorslag meelfabrieken uit Uithuizermeeden: van graan tot brood, door bakker Oudman uit Bedum (CPV Thesinge).

27 februari
ALGEMENE LEDENVERGADERING
Hamonie Garmerwolde.

8 maart
TONEELUITVOERING
VIOD Thesinge met 'Een boer op vrijersvoeten'; café 'Molenzicht'

VOLKSDANSEN
Elke maandagmiddag van 13.45-15.00 uur, Garmerwolde.

Installatiebedrijf

Fa. W. KOOI & Zn.

MIDDELBERT
050-416263

ENGELBERT
050-416217

**GAS - WATER
ELECTRA**

REGIO-SERVICE

voor radio en t.v.

dan naar

VAN DER REE

*eigen service dienst
reparatie: radio, t.v.,
video.*

antenne- en geluidsversterkingstechniek

werkplaats:
**OPENBARE LAGERE
SCHOOL
KAPELSTRAAT 11
THESINGE
TEL. 05902-1945**

DROGISTERIJ - PARFUMERIE - REFORM - SCHOONHEIDSSALON

DE VRIES

WINKELCENTRUM LEWENBORG GRONINGEN TELEFOON 050-410508.

Modern **SCHOENMAKERIJ**
L. H. VENEMA GEUPL. SCHOENMERSTELLER

- volledige schoenreparaties
- sleutelshop
- alle slijpwerk

KAJUIT 252 LEWENBORG

Oud en nieuw '85/'86

Dinsdag 31 december 's ochtends alles wat los zat, even binnen gezet, want er zou 's avonds toch wel gesleept worden in het dorp. Zelfs het fietsenhok, waar al weer heel wat papier lag (waarvan de opbrengst ten goede komt aan de Harmonie en school) helemaal leeg gemaakt, want als al het papier door het dorp komt te liggen, zal dit veel troep geven. Samen met de buurman nog even gepraat over onze Boshut, die voor de optocht tijdens de feestweek met veel

De asresten van de jongerenhut achter de pastorie te Garmerwolde na oud jaar. (foto Jos de Vries)

Thesinge: helaas mocht deze jonge aanplant het nieuwe jaar niet beleven.

(foto Andries v.d. Meulen)

mankracht was opgeknappt, of we die ook nog binnen moesten zetten. Doch het ding was met drie volwassenen nauwelijks te dragen, dus de jeugd zal er wel niet mee weglopen. In de wetenschap, dat er dus weinig meer kon gebeuren, vertrokken we naar Woldendorp, om daar oud en nieuw te vieren.

Groot was onze verbazing echter, toen wij op nieuwjaarsdag thuis tot de ontdekking

kwamen dat de boshut verdwenen was, doch je denkt in eerste instantie die vinden we wel terug. Helaas kwamen wij er al spoedig achter dat onze boshut niet terug was te vinden, want de jeugd had besloten dat het ding beter verbrand kon worden. Fijn jongelui, onze hartelijke dank hiervoor.

Dick Groenhagen.

BLUES in Garmerwolde

Op zaterdagavond 8 februari zal THE DOWN TOWN BLUES BAND EEN CONCERT GEVEN in café 'De Leeuw' in Garmerwolde, vanaf 22.00 uur. Het is een Drents-Groningse formatie, die in 1981 is ontstaan uit de B.J.Hegen Blues Band. (Bé Hegen was eens de trainer van de voetbalvereniging G.E.O.).

In de beginfase werd regelmatig van bezetting gewisseld. Vooral in de noordelijke provincies is de groep erg populair. Regelmatig wordt er elders in het land gespeeld. Het repertoire is sterk beïnvloed door de Chicago Blues.

Succesvolle concerten werden er o.a. gegeven in Breda, Utrecht, Nijmegen en zelfs het popfestival in Peer (België) is een groot succes geworden. Het enthousiaste spel van de musici komt deze muziek geheel ten goede en werkt positief in het publiek.

De bezetting van de band is als volgt:
Henk Folkers: zang,

Cor Többen: gitaar,
Jan Wamties: accordeonist en pianist,
Frans Többen: bas - gitaar,
Koos Wielaert: drums en Hilbrand Wierenga: saxen. De laatstgenoemde is geen vast lid van de groep. Voor de liefhebbers van blues een prima gelegenheid, maar ook voor hen die eens kennis willen maken met een genre muziek, dat in onze dorpen nauwelijks wordt vertolkt. De muziek die deze jongens brengen schijnt de pan uit te swingen. Voor de dansers onder ons eveneens een niet te missen kans! Een echte aanrader dus. Tot 8 februari.

Henk Reinders
Ad van Zalk

REDAKTIE-ADRESSEN

Redactie Garmerwolde:
Carel Hazeveld, Peta Jurjens,
Elisabeth Schuling, Jos de Vries,
Fieke v. Weeghel.

Redactie Thesinge:
Kees Faber,
Andries v.d. Meulen, (fotograaf),
Joanne v.d. Meulen,
Truus Top, Ad v. Zalk.

Eind-redactie Garmerwolde:
Elisabeth Schuling,
L v.d. Veenstraat 2,
tel. 050-416355.

Eind-redactie Thesinge:
Kees Faber, Kapelstraat 5,
tel. 05902-2257.

Administratie: Peta Jurjens,
L v.d. Veenstraat 15,
9798 PK Garmerwolde,
tel. 050-416094.
Bank: Rabo Garmerwolde,
rek.nr. 32.07.05.749
giro v.d. bank 916938.

Abonnementsgeld f 17,50 p.j.
Kopij inleveren: steeds vóór de 15de van de maand.

Druk: Rozenberg bv
drukkerij-kantoorboekhandel
Winkelcentrum Paddepoel, Groningen.

Bromfietsverzekering...

Haal
vóór 1 maart het
nieuwe plaatje bij de
Rabobank. U krijgt
het direkt
mee.

Rabobank
Voor al uw verzekeringen.

DE ELFSTEDENTOCHT van **dh. Sijbenga**

Zo in de winterperiode gaan je gedachten weer eens terug naar de 21e februari vorig jaar toen de 13e elfstedentocht een daverend succes werd. Namen als Evert van Bentum, Lenie van der Hoorn, de beide winnaars van de wedstrijd en Jan Sijkema, de voorzitter van de vereniging 'de Friesche Elfsteden' staan in het geheugen gegrift. De 22 jaar daarvoor lieten de weergoden het afweten. In 1963 won Reinier Paping onder barre omstandigheden de tocht. Toen zat menigeen voor de zwart-wit televisie te kijken hoe die eenzame schaatser beijzeld en uitgeput finishte. Aan de wedstrijd namen toen 568 mensen deel en er klasseerden zich slechts 57. In de toertocht, die losstaat van de wedstrijd, startten in '63 9294 deelnemers. Slechts 69 haalden de finish. Reinier Paping reed en klúnde de 200 km. lange tocht in zowat 11 uur. Dat het medium televisie sinds die tijd enorm ontwikkeld is hebben we in '85 kunnen zien. Beelden vanuit een helicopter, een motor met zijspan en vaste camera's in de steden. Een heel leger fotografen zette de finish en koningin Beatrix op de plaat. Evert van Bentum eindigde in een tijd van 6 uur, 46 min. en 47 sec. Hieruit blijkt de geoeffendheid van de tegenwoordige schaatser. Door de ingevallen dooi was de toestand van het ijs niet optimaal. Bovendien moest er veel geklúnd worden. Toch doorbreekt hij het vroegere record. Kunstijsbanen, uitgekende trainingsprogramma's, goed materiaal en kleding, massieurs en voedingsadviseurs

zijn hier debet aan. Aan de toertocht namen 16277 mensen deel en door 12996 van hen werd het zilveren elfstedenkruisje behaald. Een simpele beloning voor een superieure sportprestatie!

De Sijbenga in vol ornaat
(foto Andries v.d. Meulen)

1942 - 22 januari.

Op zoek naar mensen uit Thesinge, die ooit een elfstedentocht hebben gereden, komen we terecht bij de heer Sijbenga van de Molenweg. Uit ons dorp zijn geen andere mensen bekend die dit gepres-

teerd hebben en dus wilden we zijn ervaring wel eens beluisteren. Op 22 januari 1942 haalden hij samen met zijn broer en een vriend de eindstreep. Hij was toen 23 jaar. Sijbenga woonde destijds op Blokum, achter Woltersum en werkte op het akkerbouwbedrijf van zijn vader. In de winter had hij ruimschoots de tijd om te trainen. Zijn broer en diens vriend studeerden in Wageningen en deden ook allebei aan sport.

Hoe trainde u toen?

'Wij schaatsten voor de elfstedentocht vanuit Woltersum alle windstreken uit. Je kon toen helemaal rond omdat er nog 13 bruggen lagen over het Eemskanaal. Per dag reden we zeker 25 km en we hadden er al een 72 km tocht opzitten. Ook het van Starckenborgkanaal lag toen helemaal dicht op een smalle vaargeul in het midden na. Zonder af te stappen kon je hele einden komen'.

Op weg naar Leeuwarden.

'De vriend van mijn broer woonde in Leeuwarden en daar konden wij overnachten. Vanwege de slechte reisgelegenheid in oorlogstijd besloten we op de schaats te gaan. Met een spintvat (10 ltr.) vol erwten en worsten in de rugzak vertrokken we vanuit Woltersum. Wij hadden thuis eten genoeg en zo kon er bij die vriend erwtensoep gekookt worden. De 65 km. lange tocht naar Leeuwarden hadden we de stevige oostenwind in de rug. Je hoefde haast alleen de benen op te tillen! Ik herinner

me het Bergumermeer nog goed met prachtig ijs. Daar kon je je benen maar uitgooien! We hebben heerlijk geslapen bij de vriend z'n ouders in een verwarmde slaapkamer. Dat was een luxe in die tijd. 's Ochtends hoorden we via de Engelse zender dat de temperatuur rond de -20 graden lag!

Rantsoen voor onderweg.

'Wij hadden droge worst bij ons voor de honger en rozijnen voor de dorst. Verder alleen nog een paar chocoladerepen. Dorst kreeg je ook niet, want overal bij boerderijen lagen stroopzakken op het ijs en kreeg je dampende chocolademelk of koffie aangeboden. Wat was dat mooi zoals die Friezen meeleeften! Er deden toen mensen mee die al ondervoed waren. Toen wij om 7 uur vertrokken werden we voorbijgeschaatst door Amsterdammers die het veel beter konden dan wij. 's Middags zagen we ze liggen met de benen omhoog tegen de walkant. Totaal uitgeput door hun slechte conditie.'

Heeft u nog een 'inzinking' gehad?

'Doordat de vriend zich niet goed had voorbereid hebben wij hem getrokken aan onze 3-mansstok. Zo'n mooie schaatsstok met van die ronde knoppen aan het eind. We schaatsten mooi rechttop, zodat je geen last van de rug kreeg. Helaas kwam de vriend te vallen en brak de stok doormidden. We hebben hem toen geholpen door 'opleggen'. Halverwege wilde de vriend afhaken, maar wij hebben hem

ELEKTRO
STEREO
HI-FI
TELEVISIE

E. Havenga

Oude Rijksweg 9
Garmerwolde
050-416425

**Motor of
bromfiets**
MOTORENHANDEL
**Joop
Noordhof**
Bovag-lid

Levering van alle soorten
rijwielen, motoren,
bromfietsen

ZUNDAPP - KREIDLER - GARELLI
VESPA - TOMOS - YAMAHA
FANTIC

○ Alle kleuren en modellen uit voorraad
leverbaar ○ Vele accessoires en onderdelen
○ Prima service en reparatie

**RIJKSWEG 15
GARMERWOLDE
TELEFOON 05902-1624**

Werkplaats 's maandags de gehele
dag gesloten.

**AUTORIJSCHOLE
BJÖRN WITKAMP**
v/h Tebbens-Witkamp

**Vaargeul 56 - Groningen
Tel. 050-412777**

Voor een persoonlijke rij-
opleiding door volledig
gediplomeerde instructeurs!

Wij lessen in BMW M323i.
Onze wagens zijn alle voorzien
van mobilfoon.

over kunnen halen om door te zetten. Onder het motto: 'samen uit, samen thuis'. Mijn broer en ik hebben van een inzinking weinig gemerkt omdat we noodgedwongen vaker rustpauzes hielden vanwege de vriend. We kwamen dan ook pas om 10 uur 's avonds aan'.

Wat voor schaatsen had u?

'Ik was verzot op die Noorse schaatsen. Ze waren toen praktisch nog niet te krijgen. Gelukkig was mijn vader ook een liefhebber van schaatsen. Die schaatste nog tot op hoge leeftijd en dan liefst kruislings met een dame. Ik kreeg gemakkelijk toestemming om een paar Noren te kopen. Eigenlijk heb ik toen alleen gelet op of de schoen goed paste en van hoog of laag had ik geen notie. Voor '42 heb ik ze gekocht en ik rijd er nog steeds op! Vorig jaar heb ik de 75 km. tocht van de Noorderrondrit ermee gereden. Toen met de elfstedentocht had ik wel mijn 'houtjes' in de rugzak. Ik vertrouwde de noren nog niet helemaal'.

Het was bitter koud.

'Ik droeg een militaire broek van mijn broer. Hetzelfde model draag ik nu nog. Deze heb ik later laten maken omdat hij mooi smal is om de kuiten zodat je de kousen erover heen kunt trekken. Om de bovenbenen is hij ruim en kun je je er goed in bewegen. Kinderen van nu vinden het een gekke broek en kijken er altijd naar! Verder had ik een colbert aan met daaronder een schipperstrui. Onder de kleren hadden we op alle plekken, waar de kou geen vat op moest krijgen, kranten. Met een muts met oorwarmers konden wij er wel tegen. Mijn oren zijn

ooit licht bevroren geweest en sindsdien heb ik altijd wat last met warmte en kou.'

Enthousiaste Friezen.

'De hele dag werd je onderweg aangemoedigd en werd je warm drinken aangeboden. Bij de fricofabriek in Bartlehiem stonden bussen vol chocolademelk op het ijs. Uit de dekse van de bus hebben wij ons zat staan drinken! Vlak voor Leeuwarden riepen de mensen ons toe: Moed houden, het is nog 2 km! Toen we 1 km. verderop kwamen werden we weer aangemoedigd door anderen die ook 'moed houden' riepen en het is nog maar 3 km! De laatste stempelpost was in het centrum van Leeuwarden in de 'Harmonie'. Onze vriend hebben we de trap op moeten dragen. Die was volledig uitgeput. Thuis bij hem was de snert klaar en daar waren we toen wel aan toe. De volgende dag zijn we met de trein naar huis gegaan. Halverwege moesten we nog een stuk met de bus omdat er een bom op de rails was gevallen. Aangekomen in Groningen bonden we de schaatsen weer onder voor het laatste stuk naar Woltersum.'

Nooit weer.

'Mijn broer Auke is in de oorlog omgekomen in Duitsland. Ik heb nooit weer iemand getroffen waar ik zo goed mee samen kon rijden. Later was er ook het gezin met kleine kinderen en dan komt het er niet van. Bovendien ben ik een mooi-weer schaatser en dat was toen het geval. Zo'n tocht als in '63 was ik zelfs niet aan begonnen.'

Hebt u vorig jaar genoten?

'De wedstrijd vond ik teveel gespist op één persoon. Ik hou niet zo van dat wedstrijdement. De winnaar wordt voor mijn gevoel over het paard getild, terwijl die andere jongens hetzelfde hebben gepresteerd. Steeds dat kopgroepje in beeld vond ik niet leuk. Zelf heb ik nooit aan wedstrijden meegedaan. Op de korte baan ben ik niet snel genoeg. Ik moet het hebben van mijn uithoudingsvermogen. Wat hebben wij vroeger een afstanden geschaatst! Ik herinner me nog tijdens de inundatie dat we samen met de onderduikers hele einden reden. De Duitsers konden niet schaatsen en kregen ons dus ook niet te pakken.'

Schaatst u nu nog veel?

'Vorig jaar ben ik nog door de Ten Boerster politie van het ijs gehaald. Zij beweerden dat het Damsterdiep nog niet was vrijgegeven. Er waren al anderen over geweest helemaal tot Appingedam en dus durfde ik ook wel. Ik ben toen terugschaatst naar Bovenrijge en dat ging zo lekker dat ik nog even doorgegaan ben tot Garmerswolve. Vroeger kregen wij van de caféhouder aan het Schildmeer warme worst als we als eersten over ijs bij hem kwamen. Gewapend met een lang dun touw gingen we dan met een man of 8 op pad. Een Woltersumer van zo'n 200 pond (kweker Dreize) reed voorop en als het hem hield had ik niks te vrezen. Zodra er weer ijs is zoek ik mijn spullen bijelkaar. Schaatsen is voor mij ook nu nog genieten!'

Truus Top.

Kerstmiddag 55+

Vrijdag 20 december j.l. was er kerstmiddag voor de 55+, georganiseerd door de Vrouwenraad.

Na de opening door mevrouw Bus, werden er in groepjes spelletjes gedaan; zoals ballen gooien, tafeltennis, ringwerpen, pijltjes gooien, schijven werpen, sjoelen en bibbertje (een elektronisch spel).

Al deze spelletjes zijn gemaakt door dhr. A. Mulder. De spelers van de winnende groep mochten een kerststukje meenemen. Ook voor het aantal persoonlijk behaalde punten waren prijzen beschikbaar.

De eerste prijs was voor de heer P. Ganzeveld, die deze **zichtbaar ontroerd** in ontvangst nam.

De heer A. Mulder behaalde de tweede prijs en derde werd de heer J. Star.

De heren Bus en Mulder vertoonden dia's, o.a. van de feestweek-optocht en omgeving. Ook één van een bekende dorpsgenoot, die Abraham was tegengekomen. Hierna zocht ieder zich een plaatsje aan de welvoorzien tafels voor een gezellige broodmaaltijd.

Tot slot las mevrouw Bus een Gronings Kerstverhaal voor, waarna zij deze middag sloot, alle aanwezigen prettige feestdagen en wel thuis wensend.

J. Star-Wassens

Onze meubels mogen gezien worden!

slagter

telefoon 05902-1383 interieurverzorging
stadsweg 63, 9791 kb ten boer betimmeringen

Goederen gebracht
in de L. v.d. Veenstraat 3
Garmerswolve,
(050-413045)
worden vrijdagavond
thuis gebracht.

Tevens:
Suède-reiniging,
stoppage en
kledingreparatie.

Goed voor uw goed

Plattelandsvrouwen Gamerwolde

De Plattelandsvrouwen afd. Gamerwolde hielden hun traditionele 'Nij-joarsverziende' op zaterdag 18 januari j.l. Gewoonte getrouw waren voor deze avond ook weer de echtgenoten/partners en een paar bestuursleden van alle plaatselijke verenigingen uitnodigd.

Deze keer werd de avond verzorgd door dhr. Jaap Nienhuis uit Usquert, bekend van Radio-Noord. Op onderhoudende en geestige wijze vertelde hij van onder andere zijn werk bij deze omroep en zijn belevenissen als deelnemer aan een 'Elfstedentocht' en de gevolgen daarvan tot zelfs jaren daarna. Tot slot van het officiële gedeelte vond de verloting plaats, waarna er nog tot één uur kon worden gedanst.

Kerkdiensten Hervormde gemeente Gamerwolde- Thesinge

FEBRUARI

- 2 februari Gamerwolde
10.00 uur
ds. C. de Vries-Batenburg,
coll. werelddiakonaat
- 9 februari Thesinge
10.00 uur
prof. dr. W. Nijenhuis,
Groningen
- 16 februari Gamerwolde
10.00 uur
cand. H. Oosterhof,
Groningen
- 23 februari Thesinge
10.00 uur
ds. C. de Vries-Batenburg

WIST U DAT....

- de gymzaal op woensdagavond vrij is van 20.00-21.30 uur.
- wie er gebruik van wil maken contact kan opnemen met Ed Welling, tel. 050-414737
- dit geldt voor de volgende data: 12/2, 5/3, 26/3, 16/4 en 7/5.

Kerst Volleybal Toernooi

Zaterdag 28 december werd weer het traditionele Kerst Volleybal Toernooi gehouden voor teams uit de Gemeente Ten Boer. Dit jaar was de opkomst vrij mager - slechts zes teams - maar daarom niet minder gezellig. Thesinge laat zich altijd van zijn goede kant zien op zo'n toernooi, getuige het feit dat in '83 en '84 de eerste plaats werd behaald. Dus togen vol goede moed Wim Ritsema, Hans v.d. Berg, Peter Heidema, Etty Otto, Siebolt Dijkema en ondergetekende richting Ten Boer. Het Thesinger team speelde uitstekend, op één wedstrijd na; het wilde gewoon even niet. En die ene wedstrijd heeft ons uiteindelijk de das om gedaan.

De laatste wedstrijd Groene Zoom - Ommelanderstraat was beslissend voor de eindstrijd. Als de Ommelanderstraat deze wedstrijd had verloren, waren er drie teams gelijk geëindigd: Ommelanderstraat, Thesinge en Groene Zoom. Ze zouden dan alle drie acht wedstrijd-punten hebben behaald; alle drie vier wedstrijden gewonnen, een verloren. De eindoverwinning zou voor Thesinge zijn geweest omdat wij in onze wedstrijden de

meeste punten hadden gemaakt. Maar.... de Ommelanderstraat won, pakte de volle winst van tien punten plus de beker. Een spannende strijd, een hele leuke middag en de tweede prijs, een Mars, smaakte er niet minder om.

Haye van den Oever.

Hendrik van Zanten in de bloemetjes

Op 13 januari j.l. kreeg Hendrik van Zanten in 'Ons Trefpunt' een onderscheiding opgespeld door bestuurslid Bijsterveld van de KCZB-afdeling Groningen. De reden daarvoor was dat dhr. van Zanten 40 jaar lid was van het zangkoor 'Lovende Stemmen' uit Thesinge.

Hendrik werd in 1924 geboren en was na de oorlog één van de eerste leden van het zangkoor. Geen wonder, want van jongs af aan was zingen de hobby van de kleine Hendrik. Eén keer zingen per week in het koor was eigenlijk veel te weinig voor hem. Daarom deed Hendrik met vriend Berend Ridder, zondags na kerktijd thuis in de paardstal of op de ruime koozolder, het nog eens dunnetjes over. Op mooie zondagavonden klonk hun tweestemmig lied ook wel over de velden en wegen, waardoor menig dorpsbewoner kon meegenieten van hun muzikaliteit. Hendrik heeft zich al die veertig jaar volledig ingezet voor de zang. Hij was bijna altijd aanwezig, of het nou een repetitie, uitvoering of concours betrof. Daardoor was Hendrik in al die tijd een grote stimulans voor vele anderen.

Hopelijk blijft hij dat nog vele, vele jaren.

Willem Zijlema.

Gelezen in de Obs-Express

De gemeente Ten Boer heeft aan alle dorpen van de gemeente geld gegeven om meer speelgelegenheid voor kinderen te maken. Gamerwolde krijgt f 10.000,- en Thesinge f 3.000,-. Volwassenen weten meestal wel wat ze met geld willen doen. In dit geval is het natuurlijk handig als de gemeente weet wat de kinderen willen. Daarom mogen alle kinderen antwoord geven op de volgende vragen:

- * Wat is je leeftijd?
- * Speel je liever binnen of buiten en waarom?
- * Wat vind je leuke spelletjes voor binnen of buiten?
- * Wat vind je vervelende spelletjes?
- * Waar speel je als je buiten speelt?
- * Waarom vind je die plekken leuk?
- * Zijn er spelletjes die je zou willen spelen maar die nu niet kunnen?
- * Waar zou je deze willen spelen?
- * hoe moet een leuke speelplek er uitzien?

De antwoorden op deze vragen kunnen gestopt worden in de ideeën-bus van de basisschool in Gamerwolde (misschien kan dat in Thesinge ook, maar dat stond er in de schoolkrant niet bij!).

Dus kinderen, laat van je horen!

En ouders, let u er even op dat de kinderen het niet vergeten?

GEZIEN...

dat u bij Vos Optiek meer bril krijgt voor uw geld. Grote keuze in uiterst betaalbare monturen van de bekende merken met betrouwbare garantie en service

GEHOORD...

Dat u voor een deskundig advies ook bij een

HOORAPPARAAT bij Vos Audio moet zijn.

Fida Erkend
(Huisbezoek op afspraak)

VOS OPTIEK **AUDIO**

OUDE EBBINGESTRAAT 65 - 9712 HE GRONINGEN - TEL. 050-129102

Voor aardappelen,
groenten, fruit, exotische
vruchten en primeurs
gaat U naar de

echte
Groenteman

Groentehal
VEGTER
Ten Boer

Tel. 2592 - Ten Boer
Tel. 1368 - St. Annen

Restaurant

„de Pleisterplaats”

- voor gezelligheid
- voor kwaliteit
- en bovenal betaalbaar!

Gaykingastraat 32
9791 CH Ten Boer
tel. 05902-1441

EGGE de egel

Op zondag 29 december 1985 maakten wij met ons vieren een wandeling door het dorp. Vanuit de verte zag ik, lopend in de Kapelstraat, een egel de weg oversteken van het oude kerkhof naar het voormalig café bij de haven. Hedda en Tessa holden erheen om een lesje biologie in de praktijk te ondergaan. Het was een kleine egel die rustig bleef staan kijken wat wij deden. Toen bedacht ik me dat dit heel vreemd was, een egeltje in de winter, aan de scharrel. Dat hoort niet. Een grote gezonde egel houdt een winterslaap, dus besloten we het diertje eerst eens mee te nemen, Kennissen van ons hadden eens 4 egels in een winter verzorgd. Telefonisch hebben we hen om raad gevraagd. De eerste vraag van de 'deskundige' luidde: 'Hoe zwaar weegt hij? Geen idee; dus hup, daar ging egel op de keukenweegschaal. '390 gram', kon ik meedelen. 'Oh, veel te weinig, dan moet je hem binnen houden'. Om de winterslaap te doorstaan moet hij toch wel zo'n 600 gram wegen. Liever meer. Verder kregen we nog wat voedings- en huisvestingsadviezen. Egels eten vooral insecten en die zijn er nu juist 's winters haast niet. Kattevoer (uit blik en brokjes) zijn dan de vervangers. Geen melk, want daarvan raken ze aan de diarree. Nou vond ik de poepproduktie desondanks niet om over naar huis te schrijven. Van de dierenarts hebben we daarom Telmin, een middel tegen inwendige parasieten, gehaald. Dat is ook zoiets, egels staan bekend als 'luizebossen'. Vooral als ze ziekelijk zijn. Maar Egge had maar 4 teken en verder leek hij vrij van ongedierte. Desondanks moest

hij toch maar even in bad. Lauw water waarin hij nog kon staan en een oude afwasborstel leverden ook al geen vracht vlooien in paniek op. Dat leek dus goed. Maar omdat de ontlasting veel te dun was heb ik contact gezocht met het vogelasiel in Winneweer, waar ook egels opgevangen worden. Advies: geen kattevoer uit blik, maar ééndagskuikens voeren. Moet je voor-

verschillen de deskundigen van mening. Daarom heb ik mijn eigen proeven gedaan en goed op zijn gedrag gelet. Resultaat: vooral niet te warm, 14 à 15° C. Voor zijn lichaamsbeweging zet ik 's avonds een deel van de achterkamer af, waar hij vrij mag rond lopen. De vloer bedek ik dan met kranten! En dat niet alleen, omdat ik vind dat Egge op de hoogte

Na het bad trots op de foto.

(foto Andries v.d. Meulen)

stellen hoe blij Thonie was toen ik met diepvries ééndagskuikens thuiskwam! Egge wilde duidelijk zijn overlevingskansen vergroten en begon gelijk een kuiken uit elkaar te scheuren. Tja, daar moet je toch wel even aan wennen, als je dan 's morgens de resten kuikenpootjes op moet ruimen. Inmiddels was het boekje: 'Egels' van Helga Fritzsche uit de bibliobus geleend en hierin stond een recept voor egelvoer. Dit heb ik een beetje aangepast en tot nu toe voldoet dit goed. Het is vnl. gehakt met havermout in balletjes van 30 gram, in de diepvries bewaard. Daarnaast krijgt hij droge kattebrokjes en schoon water. Over de hoogte van de omgevingstemperatuur

moet blijven van de toestand in de wereld. Ook egels dragen driftig bij aan het mestoverschot. Zij doen dat willekeurig in de tijd en op een willekeurige plaats. Vandaar. Als ik in diezelfde kamer aan tafel 's avonds zit te korrigeren, scharrelt Egge wat om mijn benen, knaagt aan mijn schoenen en dan, ja hoor... klimt hij bij mijn broekspijp in, tot hij niet verder kan. Eerlijk gezegd is dat niet echt leuk! Vooral als hij een beetje begint te draaien en boven de sok uitkomt.

Egels zijn beschermde dieren.

Lezend in het egelboekje, las ik dat egels volledige bescher-

ming genoten op grond van de Natuurbeschermingswet en het Besluit beschermde inheemse diersoorten. Dit houdt in dat egels niet mogen worden gevangen of gedood. Nu ben ik geen van beide van plan, maar toch word je je er opeens van bewust dat je denkt een goed doel te dienen. Maar inplaats daarvan ben je van de ene bladzijde op de andere een strafbare wetsovertreder geworden. Dat is nou toch ook wat! Vandaar ook het contact met het egelopvangcentrum in Winneweer. In overleg is besloten dat wij maar zelf moesten proberen om Egge de winter door te krijgen. Dat deze wetter er toch niet voor niets zijn, bleek toen iemand ons vroeg: 'Wat eet hij nou! Melk en sla zeker?' Dat krijgt hij dus beslist niet, want het is echt de bedoeling dat Egge in april/mei weer in het dorp vrij wordt gelaten. Hierop moet je het dier voorbereiden. Hoe? Misschien dat ik dat nog eens uit de doeken doe, samen met wat andere wetenswaardigheden over dit aardige speldekussen.

Met stekelige groeten,
Theo Remkes.

Stoomfluitjes

Te koop gevraagd:

HOUTEN
KINDERSCHAATSEN voor
laarsmaten 35 en 37.
Remkes, Thesinge,
tel. 05902-2194.

Te koop:

— KINDERFIETS
— EEN PAAR NOREN,
merk Ballangrud, maat 39
Tel. 050-416094

Te koop:

KINDERBUGGY
met voetenzak
Tel. 050-416091

Voor uw:

BRUILOFTEN
FEESTEN
RECEPTIES
VERGADERINGEN
ZALENVERHUUR
050-416244

Oude Rijksweg 6
Garmerwolde

CREM

KADO's
VOOR HAAR EN HEM.
Huishoudelijke
ARTIKELEN.

Winkelcentrum Lewenborg
Groningen
Telefoon 050-414040

SHOPPYLAND BEDUM
Telefoon 05900-14384

C.J. Cremer-van Slochteren

creatief centrum

STOELDRAAIERSTRAAT 35 - GRONINGEN.
TELEFOON 050 - 132453.

WINTERS VERMAAK!?

IJsvereniging 'De Scheuvel' wil de schaatsen wel weer uit het vet zien, vertelt voorzitter Roelf Jansen aan mij. De hektare land aan het eind van de Dijk is begin januari tijdens de korte vorstperiode al onder water gepompt. Helaas is de ijsbaan toen nog niet officieel open geweest omdat de kwaliteit van het ijs zeer slecht was. Hopelijk komt er nog een goede winter, want de voorbereidingen zijn getroffen. Er is een motorische baanweger in bestelling, die binnenkort geleverd wordt, zodat de ijsvloer goed verzorgd kan worden.

Er bestaat in Thesinge al zo'n 100 jaar een ijsvereniging, maar de huidige vereniging is opgericht op 17 december 1920. Destijds werden er schaatsactiviteiten georganiseerd op het Maar.

Op 11 februari 1969 werd de vereniging bij Koninklijk Besluit goedgekeurd. Twintig jaar geleden nam de ijsvereniging het initiatief om een ijsbaan aan te leggen. Op het stuk land van Havenga wordt sindsdien water gepompt uit het Maar. Er zijn dijkes rondom aangebracht en enige jaren later kwam er ook elektrische verlichting, zodat 's avonds ook de gelegenheid geboden werd om wat rondjes te rijden. Een stel ervaren mensen zorgt er jaarlijks weer voor dat velen plezier hebben op het ijs voor—dat de grotere wateren dicht zijn. Het is nog niet zo eenvoudig om het ijs in goede conditie te krijgen en te houden. In vorstperiodes moet er regelmatig bijgepompt worden omdat het water in de grond wegzakt. Aan sneeuwijns valt weinig te verbeteren. Alleen met een warm-water installatie

zou dit lukken, maar dat is een veel te kostbare zaak voor een vereniging die ± 150 leden telt.

Een gezinsabonnement kost per jaar f 10,-. Voor leden worden er, ijs en weder dienende, estafette- en korte baan-wedstrijden gehouden. Allereerst voor de schoolkinderen en daarna voor volwassenen. Verder zijn er prikslee-wedstrijden voor dames en heren en hiervoor loopt het halve dorp altijd uit. Begin februari wordt er een bingo-avond gehouden in café Molenzicht om te proberen de kas te spekken. Sinds de jongste investering, de motorische baanweger, moet de kas nodig aangevuld worden! Van datum en tijdstip zult U nog op letterlijk luidruchtige wijze in kennis gesteld worden! Allereerst moet Koning Winter nog wel even goed z'n best doen!

Truus Top.

JAZZ BALLET

Elke donderdagavond van 19.00 tot 20.00 uur in de gymnastieksaal van de openbare school te Thesinge. Inlichtingen: 05902-2607 (Nel de Haan). Kosten: f 75,- (jongeren minder).

Ruim in de olie

Destijds is het begonnen in de werkplaats van H. Heeres aan de Dorpsweg in Garnerwolde: het oliebolle bakken voor oudjaar door de Harmonie. Dat ging toen nog primitief in grote pannen met losse lepels en er werd vooral gebakken door de dames van de Harmonie-muzikanten die er zelf ook wel een paar lusten. Daarna is het achtereen-

volgens gedaan in de dors-machineloods bij C.R. Klei, in de stallen bij boer W. Bus, in de machineloods bij P. van Zanten (waar toen J. Spanninga nog woonde) en nu al een vijftal jaren bij R. Stol in het achterhuis. Inmiddels is er een professionele oliebollebakinstallatie in gebruik genomen waarmee een respectabele productie gehaald wordt.

Volop oliebolle bij de Harmonie.

(foto Jos de Vries)

Het is een prachtig gezicht al die mensen van de Harmonie druk in de weer te zien met hun jaarlijkse bakkerij. Zo'n 30 mensen werken er aan mee in twee ploegen. Op de dag vóór oudjaar beginnen ze om 12 uur 's middags en het gaat tot laat in de avond door. Bakker Stol zorgt voor de grondstoffen en het eerste beslag, Jan Havenga doet de mengerij, Anko Terpstra en Jan Slump houden de stellingen met de zakken oliebolle in de gaten, slager J. Feenstra zorgt voor de snert met vlees, de dames Blink en Tammeling maken de koffie en dan heb ik velen nog niet genoemd. In de loop van de jaren is er een vanzelfsprekende taakverdeling ontstaan. Dit jaar gingen er 9 balen bloem van 50 kilo doorheen en 230 tot 240 liter olie (nog dagen roken onze jassen naar

zo staan er bijvoorbeeld 8 gassen zonder drukregelaar, dus op volle kracht uren te branden.

Tot volgend jaar ligt alle materiaal bij R. Stol op zolder opgeslagen. We zullen een jaartje moeten wachten voordat de Harmonie ons weer een zak met van die lekkere oliebolle bakt. Deze keer waren ze in ieder geval niet te versmaden!

Jos de Vries.

De oliebollebakkers.

(foto Jos de Vries)

STOWEZA

LOONBEDRIJF
CULTUUR TECHNISCHE WERKEN
MATERIEEL VERHUUR

Telefoon 050 | 417178
416091

GARMERWOLDE

drukken
offset/boekdruk
alle voorkomende drukwerk

kantoorboekhandel
alles voor school & kantoor

postzegelhandel
voor uw munten-
& postzegelobby

ROZENBERG

zonthelaan 281, 9742 bg groningen
winkelcentrum paddepoel
telefoon 050-776165